

**Kadrina-Püssi kontaktvõrgu rajamise keskkonnamõju hindamise
eelhinnang**

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

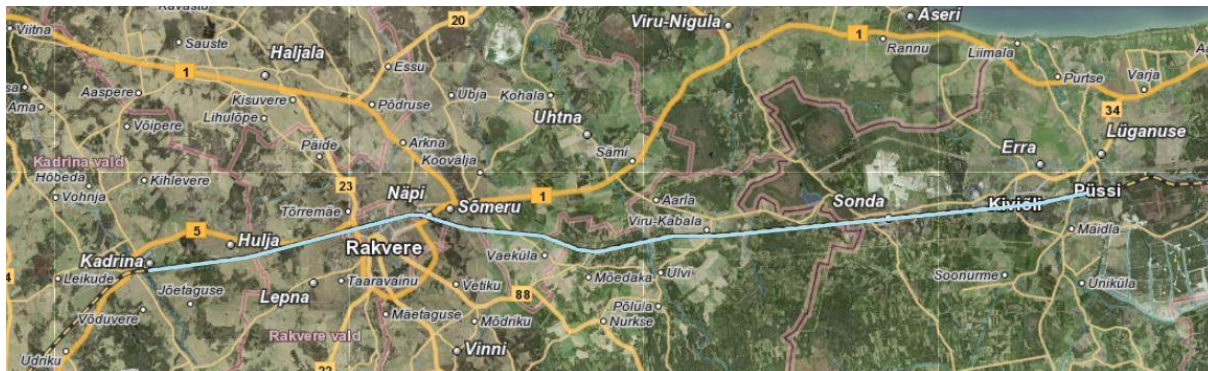
Koostaja: Camilla Kastein 667 2065, camilla.kastein@ttja.ee

Sisukord

1. Üldine teave.....	3
2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus	3
2.1. Tegevuse iseloom ja maht	3
2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.....	4
2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine.....	5
2.4. Tegevuse energiakasutus	5
2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine	5
2.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus.....	5
2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel	5
3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond	5
3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused6	
3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime.....	6
3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest	7
3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond	9
4. Hinnang keskkonnamõju olulisusele.....	9
4.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)	9
4.2 Mõju ilmnemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus	10
4.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega	10
4.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused	10
5. Kokkuvõte ja järeldused kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega.....	11
Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal	13

1. Üldine teave

Ayesa Ingenieria y Arquitectura S.A. (registrikood A41015322) esitas 11.01.2024 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA, aadress Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, e-post info@ttja.ee) ehtisregistri kaudu ehitusloa taotluse nr 2311271/16108 Kadrina-Püssi raudtee kontaktvõrgu (EHR kood 221443409) rajamiseks.



Joonis 1. Kadrina-Püssi kontaktvõrgu lõik.

Kontaktvõrgu rajamine lõigule Kadrina-Püssi läbib Uljaste metsise püsielupaika, mistõttu liigitub antud tegevus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 p 22 kohase tegevuse alla ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 15 p 8 alla. KeHJS § 3 lõike 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

Käesoleva eelhindangu koostamise aluseks võeti eelhindangu sisule esitatavad nõuded, mis on toodud keskkonnaministri 16.08.2017 määrmuses nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“. TTJA peab otsustajana (KeHJS § 9) andma hinnangu, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse üle.

2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitavat tegevust ning sellega kaasnevaid tegureid. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevaid mõjusid.

2.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kavandatava tegevuse eesmärk on rajada kontaktvõrk olemasolevale raudteele lõigul Kadrina-Püssi. Selle käigus paigaldatakse uus 2x25 kV – 50 Hz kontaktõhuliini süsteem ning kontaktõhuliini süsteemi elemendid (vundamendid, mastid, juhtmed, maandus jne). Tapa – Narva raudteelõik ei ole hetkel elektrifitseeritud. Kadrina-Püssi raudteelõigul asub 7 raudteejaama.

Kontaktvõrgusüsteemi projekteerimisel on arvestatud tulevase kolmefaasiliste 10kV õhuliini paigaldamisega kontaktvõrgu mastidele Kadrina jaamas ja Kadrina – Püssi raudteelõigul. 10kV liine toidetakse Eesti Raudteele kuuluvatest 10kV trafoalajaamadest ning need ühendatakse

alajaamaga kaabli abil. Standardsed elektrilised vahekaugused peavad olema tagatud kontaktvõrgusüsteemi fiidrite ja 10 kV liinide vahel ning 10 kV liinide ja muude tehnovõrkude vahel. Üherööpmelise lõigu (Kadrina jaam ja Kadrina – Püssi lõik) uue kontaktvõrgusüsteemi mastid paigaldatakse olemasoleva tee paremale küljele (piketaaži kasvavas suunas) kuni Rakvere jaamani, ülejäänud osas paigaldatakse mastid rööbastee vasakule küljele. See on vajalik selleks, et mitte takistada tulevast teed, mis plaanitakse ehitada olemasoleva tee vasakule küljele kuni Rakvere jaamani. Eeldatakse, et ülejäänud lõigus ehitatakse tulevane tee olemasoleva tee parempoolsele küljele. Kontaktvõrgusüsteem jagatakse eraldi elektrisektsioonideks. Sektsioonide käitamise, ohutuse ja hoolduse hõlbustamiseks kavandatakse täiendavaid elektrilisi alamsektsioone (paralleelühendusi). Esmase lahendusena peatee lõikude sektsioneerimiseks kasutatakse isoleeritud ankurlõikude vahemikke. Sektsioonisolaatoreid võib erandkorras kasutada juhul, kui signalisatsioonisüsteemi ja rööbastee omavaheline paigutus muudab esmase lahenduse kasutamise võimatuks. Jaamades, depoo aladel, hooldusbaasides või multimodaalsetes terminalides teostatakse sektsioneerimine sektsiooniisolaatorite abil. Sellest tulenevalt paigaldatakse isoleeritud ankurlõikude vahemikud jaamade mõlemasse otsa. Lisaks on jaamade kõrvalteed elektriliselt sõltumatud peateedest ja jaamades, kus on palju kõrvalteid.

2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kavandatav tegevus ei ole vastuolus erinevate strateegiliste planeerimisdokumentidega. Transpordi ja liikuvuse arengukavas 2021-2035, Üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ ning avaliku raudteefrastruktuuri arendamist suunavas tegevuskavas aastateks 2019-2024 on ette nähtud raudtee ida- ja lõuna suuna (ehk Tapa-narva ja Tapa-Tartu) elektrifitseerimine. Kehtivas Kadrina valla üldplaneeringus on välja toodud, et eriti tähtis oleks aga elektriraudtee pikendamine Aegviidust Rakverre. Elektrilise reisiliikluse tihendamine võimaldaks vähendada Tapa ja Rakvere vahelist bussiliiklust, mis mõjuks positiivselt kohaliku maanteeliikluse vähenemisena. Praeguse Rakvere valla territooriumil kehtivad endise Rakvere valla üldplaneering ja Sõmeru valla üldplaneering. Nendes planeeringutes on arvestatud raudtee jätkuva toimimisega, kuid eraldi kontaktvõrgu rajamist pole välja toodud. Rakvere linna üldplaneeringus pole raudtee ehitamist täpsemalt kajastatud. Koostatavas Vinni valla üldplaneeringus on mainitud, et tulenevalt Vabariigi Valitsuse otsusest elektrifitseerida raudtee taristu on AS Eesti Raudtee alustanud kontaktvõrgu projekteerimisega ning ehitus on kavandatud aastatele 2023-2028. Ehitatakse välja kontaktvõrk ja nende teenindamiseks vajalikud autotrafopunktid, autotrafopunktide ja kontaktvõrgu vahelised toitekaablid, õhuliinid, mastid jms rajatised raudtee elektrifitseerimise otstarbeks. Seoses eeltooduga peab arvestama, et nii raudteemaale kui ka väljapoole raudteemaad lisandub kitsendusi põhjustavaid tehnovõrke ja rajatise. Võimalik kinnistute koormamise vajadus elektriliitumiste rajamiseks liitumispunktide ja raudteemaa vahel tuleb lahendada projekteerimise käigus. Koostatavas Lüganuse valla üldplaneeringus on öeldud, et seoses raudtee taristu elektrifitseerimisega on AS Eesti Raudtee alustanud kontaktvõrgu projekteerimistöödega ning ehitus on kavandatud aastatele 2023–2028. Tapa-Narva liinil ehitatakse välja kontaktvõrk ja nende teenindamiseks vajalikud rajatised raudtee elektrifitseerimise otstarbeks. Püssi jaama piirkonda on kavandatud perspektiivne veoalajaam. Kavandatav tegevus ei lähe vastuollu erinevate raudteetrassi läheduses paiknevate detailplaneeringutega. Teisi teadaolevaid asjakohaseid lähipiirkonna praeguseid ja planeeritavaid tegevusi antud asukohas pole.

2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kontaktvõrgu mastide vundamentide paigaldamiseks on vajalik teostada kaevetöid, mille käigus eemaldatakse pinnast. Vundamendid on valmistatud betoonist. Teiste kontaktvõrkude elementide jaoks on kasutatud teisi metalle ja muid materjale, mis ümbritsevat keskkonda ning loodusressursse ei vaja ega mõjuta.

2.4. Tegevuse energiakasutus

Kontaktvõrgu rajamisel leiab energiakasutus aset ehitusmasinate kütuse tarbimisel (bensiin, diisel) ja teiste seadmete elektritarbimise läbi. Kasutusperioodil leiab energiakasutus aset rongide energiatarbimise näol.

2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Ehitustegevusega kaasnevad heited võivad olla järgmised: ehitusmasinate heitgaasid õhku suurendavad õhusaastet; võimalikud õli/kütuselekked pinnasesse; kõrgendatud mürafoon ning vibratsioon põhjustatuna ehitusmasinatest; sügis- ja kevadtalvisel ajal võimalik valgusreostus ehitustehnika poolt (tööala valgustamine). Ehitusmasinate ja veokitega veekogus sõitmine ei ole lubatud, vältida tuleb kallaste kahjustamist. Mõju keskkonnale piirdub eeldatavasti raudtee kaitsevööndiga. Kasutusaegselt väheneb rongidest tulenev müra ja vibratsioon seoses diislrongide asendumisega elektrirongidega. Soojuse, kiirguse ja lõhna teket ei ole ette näha.

Jäätmed tuleb koguda liikide kaupa eraldi, tööde käigus tekkinud ehitusjäätmed tuleb taaskasutada või anda üle käitlemiseks vastavat keskkonnaluba või kompleksluba omavale jäätmekäitlusettevõttele. Täitematerjalide, mulla ja pinnase ladustamiskohad tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsusega.

2.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikke avariilukordade riske ehitusperioodil saab vähendada korrektsete töömeetoditega ja töökorras masinate kasutamisega. Vältida tuleb nii ehitus- kui kasutusperioodil erinevate vedelike või kütuste leket maapinnale ja seeläbi lähedal olevatesse veekogudesse. Minimeerida tuleb tulekahju oht, et vältida mürgiste põlemisjääkide eritumist õhku. Tuleohu võib põhjustada vandalisim, tööohutuse nõuete rikkumine või mittekorras seadmed. Avarii esinemisel tuleb viivitamatult teavitada Päästeametit ja Keskkonnaametit.

2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teadaolevalt puudub.

3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitava tegevuse (loodus)keskkonda nii hetkeseisuga (tegevuse eelselt) kui ka tegevuse käigus või asjakohasel juhul tegevuse lõppedes. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevaid mõjusid.

3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Ehitustöödega hõlmatav ala asub Kadrina, Rakvere, Lüganuse vallas ja Rakvere linnas transpordimaal, kus asub juba raudtee. Raudteetrass piirneb suures osas maatulundusmaadega, vähesemal määral ka elamumaa ja tootmismaaga Rakvere, Püssi ja Kiviõli linnas ning Kadrina alevikus. Raudteetrassi ääres paiknevad mõned maaparandusala ning maaparandusehitisi reguleerivad võrgud. Kiviõli linnas jääb raudtee kahe ohtliku tootmise ohutsooni. Mõlemal puhul on selleks Kiviõli Keemiatööstuse AS, kes tegeleb põlevkiviõliga ning mille ohutase on A, ohtudeks soojuskiirgus ja ülerõhk. Tirbiku külas jääb raudtee Airok OÜ Aru Põllumajanduse vedelgaasimahuti ohutsooni, mille ohutase on C, ohtudeks soojuskiirgus ja ülerõhk.

Suur osa alast, kuhu kontaktvõrku kavandatakse, asub Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal, millest samuti osa asub kaitsmata põhjaveega alal. Raudteetrassist suurim osa asub nõrgalt kaitstult põhjaveega alal, suures osas Ida-Virumaal ka kaitsmata põhjaveega alal, paiguti, peamiselt veekogudega ristudes ka keskmiselt või kaitstud põhjaveega alal. Raudteetrassile ulatuvad puurkaevu sanitaarkaitsealad PRK0002707, PRK0002709, PRK0025174, PRK0013543, PRK0013458 ja puurkaevu hooldusala PRK0002708.

Veehaarde sanitaarkaitsealal on majandustegevus keelatud, välja arvatud Veeseaduse (VeeS) § 151 lg 2 loetletud tegevuste puhul. Majandustegevuse alla kuulub ka tegevus, millega ei saada tulu, aga mis on ehitusloa/-teatise kohustusega tegevus. Põhjaveehaarde ümber ei moodustata sanitaarkaitseala juhul, kui võetakse vett joogiveeks kasutamise või joogivee tootmise eesmärgil alla 10 m³ ööpäevas või tootmisvett. Sellise põhjaveehaarde ümber moodustatakse 10 m hooldusala (VeeS § 154 lg 3 ja § 154 lg 1 p 3). Hooldusalal on põhjavee saastumise vältimiseks keelatud VeeS § 154 lg-s 5 nimetatud tegevused. Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala asjakohases registris muutmiseks hooldusalaaks tuleb esitada taotlus Keskkonnaagentuurile, kes teeb sanitaarkaitseala hooldusalaaks muutmise kande (VeeS § 277 lg 2).

Maardlatest kattuvad raudteetrassiga Põhja-Kiviõli uuringuvälja põlevkivi maardla, Uljaste uuringuvälja põlevkivi maardla, Kohala uuringuvälja põlevkivi maardla, Rakvere fosforiidi maardla, raudteetrassiga piirneb Sonda uuringuvälja põlevkivi maardla. Kontaktvõrgu püstitamine ei mõjuta maardlaid või maardla ressurside kättesaadavust negatiivselt, kuna toimub juba kasutuses olevas raudteemaa piirides.

3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Rakvere linnas ristub raudteetrass Tobia peakraavi ja Soolikaoja kaldakaitsevöönditega, ülejäänud trassil ristuvad raudteetrassiga Näpi oja, Sõmeru jõe, Vaeküla oja, Pada jõe, Satsu oja, Uuemõisa oja ja Purtse jõe kaldakaitsevööndid.

Ehitustegevuse ajal peab ehitusmasinate parkimine, tankimine ja hooldus toimuma ette nähtud kõvakattega pindadel. Ehitustegevus peab olema korraldatud selliselt, et oleks välistatud saasteainete sattumine pinna- ja põhjavette, eriti tugevatel sajuperioodidel. Kuna ehitustegevus ulatub ka eelmainitud veekogude veekaitsevöönditesse, tuleb tähele panna, et veekaitsevööndis on keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet (VeeS § 119 p 6). Põhi- või tööprojektiga tuleb ette näha meetmed kalda erosiooni või hajuheidete vältimiseks. Lisaks on, vastavalt VeeS § 119 p 2, veekaitsevööndis keelatud puu- ja põdsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta. Kui ehitustööde käigus on vajalik raiete tegemine veekaitsevööndis, tuleb seal puude ja võsa raiumiseks esitada

Keskkonnaametile vastav taotlus koos joonise või kaardiga, millel kajastub planeeritava raie asukoht. Soovituslik taotluse vorm on leitav Keskkonnaameti kodulehel.

Kavandatava kontaktvõrgu raudteemaaga piirnevad vääriselupaigad koodidega VEP nr.107056 Mõedaka külas, VEP nr.128051 ja VEP nr.209133 Uljaste külas. Mõedaka küla VEP on kuusikute ja kuusesegametsade tüüpi, mille majandamise infoks on märgitud mitte raiumine ning surnud ja lamapuidu mitte eemaldamine. Uljaste küla VEP nr.128051 on lepike tüüp, mille majandamise infoks on märgitud mitte raiumine ning surnud ja lamapuidu mitte eemaldamine ning VEP nr.209133 männikute ja männisegametsade tüüpi, mille majandamise infoks on märgitud mitte raiumine, mitte kuivendamine ning surnud ja lamapuidu mitte eemaldamine. Kavandatav tegevus vääriselupaiku ei ohusta, kuna ei toimu väärielpaikade alal, küll aga tuleb vältida, et teadmatusest ei eemaldataks seal surnud ega lamapuitu ega teostataks raiet.

Kavandatav tegevus toimub mitmesuguse pinnakattega maastikel, suures osas liustikusetete e moreenide (saviliiv ja liivsavi, veerised ja munakad) pinnakattel, jääjärveliste setete (klibu, liiv, möll, saviliiv, liivsavi, savi) pinnakattel, moreeni (liivsavi ja saviliiv kividega ning rähk) pinnakattel, glatsiofluviaalsete setete (veeristik, kruus, liiv) pinnakattel, paiguti ka õhukese pinnakattega alal, kus setete paksus on alla 1m (alvarid), järvesetete (klibu, liiv, möll, saviliiv, liivsavi, savi, sapropeel, järvelubi), vähesemal määral ka soosetete tüübi (turvas) pinnakattel ning jõesetete (veeristik, kruus, liiv, möll, saviliiv, liivsavi, muda) pinnakattel.

Aluspõhjakiivid kavandatava kontaktvõrgu alal on kolme sorti, karbonaatsed kiivid veeandvusega 2,0..5,0 l/s*m, karbonaatsed kiivid veeandvusega 0,5..2,0 l/s*m ning liivakiivid veeandvusega 0,5..2,0 l/s*m. Nagu ka eelnevas peatükis mainitud, asub kavandatav tegevus valdavalt nõrgalt kaitstud ja kaitsmata põhjaveega alal, seega arvesse võttes aluspõhjakiivide veeandvust ning põhjavee kaitstusastet, on suur oht vee reostumisele, mistõttu tuleb olla hoolikas, et ehitustööde käigus ei satuks pinnasele kemikaale või kütust ning et kasutatavad masinad ja tehnika oleks töökorras.

3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Raudteetrass möödub Kadrina vallas Tirbiku looduskaitsealast (KLO1000695), kus asuvad mõned kaitsealuste taimede leiukohad. Tirbiku looduskaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi ning kaitsealuste liikide kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja musta limasambliku (*Collema nigrescens*) kasvukohti.

Eeldusel, et ehitustööde käigus kaitsealale ei siseneta, tegevus kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist oluliselt ei mõjuta. Kaitseala piir tuleb kanda ka projekti asendiplaanile, et ehitaja teaks kaitseala olemasoluga arvestada.

Vaekülas asub raudteetrassist umbes 210 m kaugusel Vaeküla mõisa park (KLO1200324). Arvestades vahemaad, pole Vaeküla mõisa pargile mõju ette näha.

Raudteetrass ristub Mõedaka külas Kunda jõega, kus on registreeritud euroopa harjuse (KLO9102042) ja paksukojalise jõekarbi (KLO9200067) esinemine. Lisaks ületab ehitatav kontaktliin Kunda jõge ja Sõmeru jõge, mis kuuluvad looduskaitseaduse § 51 lg 2 alusel kehtestatud koelmualade nimistusse (keskkonnaministri 15.06.2004 määrus nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“).

Arvesse võttes asjaolu, et jõgede ületamiseks on rajatud sillad ning raudteerajatised paiknevad sillal ning ka püstitatava kontaktvõrgu mastid ja muud rajatised paigaldatakse olemasoleva rööbastee juurde, raudteesildadele, ei avaldu mõju vees elavatele loomaliikidele.

Uljaste külas on kahel pool raudteetrassi Sonda lendorava püsielupaik (KLO3102018) ning Uljaste-Liiva lendorava püsielupaik (KLO3001752) ning Viru-Kabala ja Uljaste külades asub raudteetrassi läheduses Kastevälja lendorava püsielupaik (KLO3001750).

Lendorav on öise eluviisiga ja ehitustöid tehakse eeldatavalt päevasel ajal ning lendorav on pelglik loom, kes eeldatavalt raudtee vahetusse lähedusse ei tule. Raudtee trassikoridor on küllaltki lai, mistõttu pole tõenäoline, et lendoravad seda ületada prooviksid.

Keskkonnaamet on oma kirjas (16.02.2024 kiri nr 6-2/24/2976) seisukohal, et kavandatav ehitustegevus eeldatavalt lendoravaid oluliselt ei häiri ja püsielupaiku ei kahjusta, kuid märgib siiski, et püsielupaikades on puude raie ja mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid keelatud.

Raudteetrassiga kattub ning ümbritseb kahest suunast Uljaste metsise püsielupaik (KLO3000629) ning metsise (*Tetrao urogallus*) (KLO9102201) elupaik.

Kaitse-eesmärgiks olev metsise elupaik on mõlemal pool raudteed. Vastavalt Keskkonnaameti kirjale on raudtee olemasoluga ja rongide läbisõiduga alal elavad metsised mingil määral harjunud. Rongide elupaigast läbi sõitmine lühiajaline häiring, kuid ehitusega kaasneva kauem kestva inimtegevusega linnud harjunud ei ole. Seetõttu võib ehitustegevusel olla oluline ebasoodne mõju püsielupaiga seisundile. Siiski on Keskkonnaamet seisukohal, et vältides ehitustegevust häirimise suhtes kõige tundlikumal ajal (pesitsemise ja poegade kasvatamise periood), on võimalik olulist ebasoodsat mõju vältida.

Arvestades asjaolu, et ehitustegevus on kavandatud olemasoleva raudteetrassi maa-alal ja eeldusel, et arvestatakse käesolevas kirjas seatavaid tingimusi, on Keskkonnaamet seisukohal, et kavandatav tegevus ei kahjusta püsielupaiga kaitse-eesmärgi saavutamist ega püsielupaiga seisundit. Keskkonnaamet andis looduskaitseaduse § 14 lg 1 p 8 alusel nõusoleku ehitusloa andmiseks metsise PEP-i alal, kusjuures seadis järgmised tingimused:

- 1) metsise PEPis on ehitamine keelatud ajavahemikus 01.02 – 30.06;
- 2) metsise PEPis on mootorsõidukitega lubatud liigelda vaid olemasolevatel teedel ja raudtee trassikoridoris

Seega tuleb rakendada Keskkonnaameti eelnimetatud tingimusi ning käsitleda kui leevendavaid meetmeid antud eelhinnangu raames. Lisaks tuleb arvestada, et kontaktvõrgu püstitamisel rajatakse uus kontaktliin, mille puhul on võimalik, et linnud põrkavad sellega kokku. Selle vältimiseks tuleb püsielupaigaga paralleelselt rajatav liin tähistada.

Uljaste-Liiva lendorava püsielupaiga alal asub ka laanepüü (*Tetrastes bonasia*) KLO9132075 elupaik. Sonda lähedal asub hiireviu (*Buteo buteo*) elupaik (KLO9126636), mis asub raudteetrassist umbes 140 m kaugusel. Viru-Kabala ja Uljaste külades asub väike-kärbsenäpi

(*Ficedula parva*) (KLO9125449) elupaik. Samuti piirneb raudteetrassiga herilaseviu (*Pernis apivorus*) elupaik (KLO9131224) ning kanakulli (*Accipiter gentilis*) (KLO9124877) elupaik. Antud elupaigad asuvad olemasoleva raudteetrassi läheduses, seega võib oletada sarnaselt metsistega, et raudtee olemasoluga ja rongide läbisõiduga on linnud mingil määral harjunud ning rongide mööda sõitmine on samuti lühiajaline häiring, kuid ehitusega kaasnev kauem ja valjem ehitusmüra on see, millega linnud harjunud pole. Seega tuleb vältida ehitustegevust häirimise suhtes kõige tundlikumal ajal (pesitsemise ja poegade kasvatamise periood) pesitsusrahu perioodil, mille läbi on võimalik olulist ebasoodsat mõju vältida. Pesitsusrahu periood, millest tuleb kinni pidada, kestab ajavahemikus 15.04-30.06.

Irvala külas jääb raudteetrassi lähedale, transpordimaa kinnistule kultusekivi (9034) kaitsevöönd, kultusekivi ise jääb raudteemaalt välja, seega mõju kivile ei avaldu. Pärandkultuuri objektidest asuvad raudteetrassi lähedal Kadrina raudteejaam, Kadrina kool, raudteevahi koht, raudteevahi maja, Hulja raudteepeatas, raudteevahi maja koht, raudteevahi koht, Tobia kääbastik, Rakvere raudtee veetorn, Vaeküla raudteevahi maja, Vaeküla raudteejaam, Kabala raudteejaam, Sonda jaamahoone, Püssi elektrijaam ja Püssi raudtee veetorn. Pärandkultuuri all mõistetakse antud andmebaasi tähenduses eelmiste põlvkondade poolt pärandunud inimtekkelisi objekte maastikus, mis omavad mingit pärimuslikku taustateavet ja kultuurilist väärtust eeskätt kohalikule kogukonnale. Pärandkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all, nende säilimine on eeskätt maaomanike endi kättes.

Vahetult raudtee ääres Viru-Kabal külas asub karuputke LV546 koloonia, Nõmmise külas LV612 koloonia, Sõmeru alevikus LV537 koloonia, Rakvere linnas LV541 koloonia, mis kõik on tõrjumises olevad kolooniad. Siiski tuleb kasutada karuputke puhul ohutusmeetodeid, et vältida edasist levikut. Ehitustöödel karuputke asukohas tuleb olla ettevaatlik, vältida tuleb karuputke kasvukohas leiduva pinnase laiali- ning edasikandmist. Masinad ning tööriistad tuleb puhastada pärast karuputke kasvukohas töötamist mullast ja muust pinnasest. Soovitav oleks teha karuputke kasvukohas töid külmunud pinnasega, eelistatult lumekattega ajal.

3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Raudteetrassi lähedusse jäävad mitmed linnad ja alevikud nagu Kadrina alevik, Rakvere linn, Sõmeru alevik, Sonda alevik, Kiviõli linn ja Püssi alevik. Valdav osa trassist kulgeb metsade ja rabade vahel. Elanikkonnale võib negatiivne mõju avalduda ehitusaegse müra ja vibratsiooni esinemise näol. Kasutusaegne müra ja vibratsioon on senisest pigem väiksem, kuna suur osa diiselrongidest asendub elektrirongidega.

4. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Peatükis on toodud käesoleva eelhindangu alapeatükkide 2 ja 3 põhjal antud otsustaja hinnang, kas kavandataval tegevusel võib olla KeHJS-e § 3¹ lõikes 2 kirjeldatud otsene või kaudne oluline keskkonnamõju. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Peatükis kirjeldatakse, mil viisil on keskkonnaelemendid mõjutatud ning mõju suurust/ulatust.

4.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)

Ehitustegevuse mõjuala piirneb raudteemaaga, vähesel määral võib ehitamise perioodil müra ja vibratsioon levida ka naaberkinnistutele, mis võib ajutiselt häirida raudteeäärsetel kinnistutel

elavaid inimesi. Juhul kui jälgitakse leevendavaid keskkonnameetmeid, pole keskkonnamõju oluline.

4.2 Mõju ilmnemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Ehitusaegne mõju on ajutine ning mõõdukalt negatiivne: ehitustöödega kaasneb müra ja vibratsioon. Teatav mõõdukas mürahäiring ning vibratsioon jätkub ka kasutusajal, kuid võrreldes praeguse olukorraga müra pigem väheneb.

4.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Mõju piiriülesus puudub. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega ei ole ette näha.

4.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused

1. Müratasemed olemasolevatel elamualadel ei tohi ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” lisas 1 toodud liikluse müra piirväärtusi. Samuti peavad ehitusaegse müra tasemed vastama eelpooltoodud määruse normtasemetele. Liikluse müra maksimaalne helirõhutase müratundlike hoonetega aladel ei tohi ületada päeval 85 dB(A) ja öösel 75 dB(A) (KeM määrus nr 71 § 6 lg 3). Ehituse müra tasemed ei tohi ajavahemikus 21.00-07.00 läheduses asuvatel elamualadel ületada KeM määrus nr 71 lisas 1 toodud asjakohase mürakategooria tööstuse müra normtasest. Impulsmüra põhjustavat tööd, näiteks lõhkamine, rammimine jne, võib teha tööpäevadel kella 07.00- 19.00. Impulsmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstuse müra normtasest. Ehitustöödel välitingimustes kasutatavad seadmed peavad vastama majandus- ja taristuministri 08.06.2015 määruse nr 59 „Nõuded 28 välitingimustes kasutatavale seadmele lähtuvalt selle tekitatavast mürast ja selle seadme vastavushindamisele“ nõuetele.

2. Võimalusel tuleb mürarikkad ehitustööd kavandada eelkõige tööpäevadele ajavahemikus kl 8-17 ning nädalavahetusel ja riiklikel pühadel mürarikkaid ehitustöid mitte teostada.

3. Ehitus- ja käitamisaegsed vibratsiooni tasemed ei tohi ületada sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtuseid.

4. Ehitusaegse õhusaaste (tolm, heitgaasid) liigset mõju ümbritsevatele aladele tuleb vältida õigete töömeetodite ja töö aja valikuga. Tuleb vältida ehitusaegse tolmu levikut naaberkinnistutele, vajadusel tolma vaid materjale niisutada. Inimeste kaitseks tolma vate tegevuste eest on vajalik kuival ajaperioodil liiva/kruusa/täitepinnase kastmine.

5. Kasutatav tehnika peab olema heas tehnilises seisukorras. Masinate parkimine/hoidmine pehmel pinnasel, masinate hooldustööd ja tankimine ebatasasel pinnasel ja veekogule lähemal kui 10 meetrit ei ole lubatud, samuti ei ole lubatud ehitusalal teostada masinate hooldust (sh pesemist) või tankimist. Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte-ja määrdainete sattumise vette ja pinnasesse. Masinate kasutamine töös, millel on silmaga nähtav õlileke, on keelatud. Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks ja olmejäätmete kogumiskoht. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb

operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.

6. Ehitustööde ajal valgustuse kasutamisel arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende ülemäärast valgustamist. Valgustid tuleb suunata vaid valgustamist vajavale objektile ja vältida tuleb valguse hajumist.

7. Muinsuskaitseala või kinnismälestise kaitsevööndis arvestada kultuuriväärtusega leidude ja kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega nii mälestise kaitsevööndis kui ka väljaspool selle ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile. Kinnismälestise kaitsevööndis olemasoleva ehitise ehitustöödeks esitada enne töödega alustamist teatis, mille vorm on leitav Muinsuskaitseameti kodulehelt: <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/load>. Tööde luba võib taotleda mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise omanik või valdaja. Loataotlus tuleb esitada vastava maakonna nõunikule, kus mälestis asub. Võimalusel säilitada ehitustegevusel võimalikult suur osa pärandkultuuri objektidest.

8. Vääriselupaikade puhul tuleb vältida, et teadmatusel ei eemaldataks seal surnud ega lamapuitu ega teostataks raiet.

9. Veekaitsevööndis on keelatud puu- ja põõsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud raie maaparandussüsteemi eesvoolul maaparandushoiutööde tegemisel (VeeS § 29 lg 4 p 2). Tahkete ainete uputamiseks või heitmiseks veekogusse peab olema vee erikasutusluba. Veekaitsevööndis on keelatud keemilise taimekaitsevahendi kasutamine ilma veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringuta, ehitamine ning pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet (VeeS § 119 p 4, 5, 6).

10. Uljaste metsise püsielupaigas on ehitamine keelatud ajavahemikus 01.02 – 30.06 ning metsise PEPis on mootorsõidukitega lubatud liigelda vaid olemasolevatel teedel ja raudtee trassikoridoris. Lendorava püsielupaikades on puude raie ja mootorsõidukitega sõitmine väljaspool teid keelatud. Püsielupaikade piirid tuleb kanda projekti asendiplaanile. Lindude kokkupõrke kontaktvõrgu liinidega vältimiseks tuleb püsielupaigaga paralleelselt rajatav liin tähistada.

11. Tirbiku looduskaitseala piir tuleb kanda projekti asendiplaanile, et ehitaja teaks kaitseala olemasoluga arvestada. Tööde teostamisel tuleb kinni pidada pesitsusrahu perioodist, mis kestab ajavahemikus 15.04-30.06.

12. Ehitustöödel karuputke asukohas tuleb olla ettevaatlik, vältida tuleb karuputke kasvukohas leiduva pinnase laiali- ning edasikandmist. Masinad ning tööriistad tuleb puhastada pärast karuputke kasvukohas töötamist mullast ja muust pinnasest. Soovitav oleks teha karuputke kasvukohas töid külmunud pinnasega, eelistatult lumekattega ajal.

5. Kokkuvõtte ja järeldused kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega

Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik. Planeeritav tegevus ei oma olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile kui rakendada leevendusmeetmeid. Kadrina-Püssi

lõigule kontaktvõrgu püstitamine ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Natura 2000 võrgustiku aladele pole mõju avaldumist ette näha, kuna Kadrina-Püssi raudteelõigu lähedal pole Natura 2000 alasid, mida kavandatav tegevus mõjutaks.

Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal

- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
- Veeseadus
- Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“
- Keskkonnaministri 16.08.2017 määrus nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“
- Ehitusseadustik
- Keskkonnaportaali
- Loodusveeb
- Maa-ameti kaardirakendus gis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maainfo
- Keskkonnaameti 16.02.2024 kiri nr 6-2/24/2976
- „Lüganuse valla üldplaneering“ 2023, Versioon 12.2023, Hendrikson&Ko
- „Kadrina valla üldplaneering“, Kadrina, 2006, Kadrina Vallavalitsus
- „Vinni valla üldplaneering“, AB Artes Terrae OÜ, Töö nr: 1947ÜP3, Tartu 2022
- „Üleriigiline planeering Eesti 2030+“
- „Avaliku raudteefrastruktuuri arendamist suunav tegevuskava aastateks 2019–2024“
- „Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035“
- „Saunja-Risti raudtee rajamise keskkonnamõju hindamise eelhindang“, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
- „Rapla-Lelle raudtee rekonstrueerimise keskkonnamõju hindamise eelhindang“, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
- Ayesa Ingenieria y Arquitectura S.A. „Kadrina - Püssi kontaktvõrgu projekteerimine“ Töö nr 3002 08.01.2024